

Δικαίωμα διεθνούς προστασίας (ασύλου) και ενημέρωση για αντιμετώπιση έμφυλης βίας

Η φεμινιστική συλλογικότητα ΤΟ ΜΩΒ <http://tomov.gr> καλωσορίζει στην Ελλάδα τις πρόσφυγες/μετανάστριες, και εκδίδει αυτό το χρηστικό φυλλάδιο με σκοπό να ενημερώσει ιδιαίτερα τις γυναίκες τόσο για γενικά θέματα ασύλου, όσο και γι' αυτά που αφορούν θέματα έμφυλης βίας.

► Έχετε το δικαίωμα να ζητήσετε διεθνή προστασία (άσυλο) στην Ελλάδα αν φοβάστε δίωξη λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα ή πολιτικών πεποιθήσεων, ή κινδυνεύετε να υποστείτε σοβαρή βλάβη στη χώρα καταγωγής ή προηγούμενης διαμονής σας, ιδίως γιατί κινδυνεύετε με θανατική ποινή ή εκτέλεση, με βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή κινδυνεύει η ζωή ή η ακεραιότητά σας λόγω διεθνούς ή εμφύλιας σύρραξης.

► Για να την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα περιλαμβάνεται πλέον η έννοια της δίωξης λόγω φύλου ή η ειδική δίωξη λόγω φύλου. Η πρώτη στοιχειοθετείται στην εμπειρία των γυναικών που διώκονται επειδή είναι γυναίκες και η δεύτερη περιλαμβάνει όλες τις μορφές βίας και κακομεταχείρισης που υφίστανται ειδικά οι γυναίκες. Η δίωξη λόγω φύλου μπορεί να περιλαμβάνει πράξεις σεξουαλικής βίας, οικογενειακή βία, ακρωτηριασμό των γυναικείων γεννητικών οργάνων, τιμωρία για παραβίαση των κοινωνικών ηθών και διακριτική μεταχείριση λόγω ομοφυλοφιλίας ή ταυτότητας φύλου.

► Αν είστε θύμα βασανιστηρίων, βιασμού ή άλλων σοβαρών πράξεων βίας, πρέπει να ενημερώσετε σχετικά τις αρχές, ώστε να σας βοηθήσουν. Μπορείτε να ζητήσετε να επικοινωνήσετε με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες ή με οργάνωση που παρέχει νομική, ιατρική και ψυχολογική συνδρομή.

Το άσυλο σας προστατεύει από τον κίνδυνο επιστροφής/απέλασής σας στη χώρα καταγωγής ή προηγούμενης διαμονής σας. Η πρόσβαση στη διαδικασία αίτησης διεθνούς προστασίας είναι δωρεάν.

Για να ζητήσετε διεθνή προστασία πρέπει να υποβάλετε την αίτηση διεθνούς προστασίας ο/η ίδιος/α, προσερχόμενος/η στα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου ή τα Αυτοτελή Κλιμάκια. Μπορείτε να υποβάλετε αίτηση και για τα μέλη της οικογένειάς σας εφόσον αυτά είναι μαζί σας στην Ελλάδα και το επιθυμούν. Επιπλέον σε εσάς που επιθυμείτε να υποβάλετε αίτημα χορήγησης διεθνούς προστασίας και εμπίπτετε στην αρμοδιότητα του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου Αττικής και ιδίως σε εσάς που λόγω απόστασης του τόπου κατοικίας σας από την Αττική καθίσταται δυσχερές η εξυπηρέτησή σας με την τυπική διαδικασία υποβολής αιτήματος, δίδεται η δυνατότητα απόδοσης ημερομηνίας καταγραφής (ραντεβού) μέσω της διαδικτυακής εφαρμογής Skype (οδηγίες χρήσης: http://asylo.gov.gr/?page_id=1196). Η Υπηρεσία Ασύλου θα σας ορίσει ημερομηνία συνέντευξης και θα λάβετε το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία που μπορεί να έχει διάρκεια έως έξι μήνες. Το δελτίο αυτό πρέπει να το έχετε πάντα μαζί σας.

Δυστυχώς, στην πραγματικότητα, η πρόσβαση των προσφύγων στη διαδικασία ασύλου εξακολουθεί να είναι εξαιρετικά προβληματική και το πρόβλημα έχει πλέον λάβει εκρηκτικές διαστάσεις. Η Υπηρεσία Ασύλου για τις περισσότερες περιπτώσεις επιμένει να μην δέχεται την κατάθεση αιτημάτων με αυτοπρόσωπη εμφάνιση και υποδεικνύει το κλείσιμο ραντεβού για την καταγραφή αιτήματος ασύλου μέσω Skype. Ωστόσο η πρακτική αυτή έχει αποδειχθεί αναποτελεσματική και εν τέλει στερεί το δικαίωμα στην πρόσβαση στο άσυλο.

► Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας έχετε το δικαίωμα να ζητήσετε τη βοήθεια δικηγόρου ή άλλου συμβούλου δικής σας επιλογής (χωρίς τη μεσολάβηση της Υπηρεσίας Ασύλου). Εφόσον θέλετε, μπορεί να σας δοθεί σύντομος χρόνος για να προετοιμασθείτε κατάλληλα για τη συνέντευξη και να συμβουλευθείτε δικηγόρο ή άλλο σύμβουλο για να σας βοηθήσει κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

- ▶ Αν είστε γυναίκα, μπορείτε να ζητήσετε η συνέντευξή σας να γίνει από γυναίκα υπάλληλο της Υπηρεσίας Ασύλου και γυναίκα διερμηνέα, εάν υπάρχουν. Σε κάθε περίπτωση μπορείτε να ζητήσετε η συνέντευξη και η διερμηνεία να γίνουν από υπάλληλο του φύλου που επιθυμείτε, αν υπάρχουν σοβαροί λόγοι για αυτό. Το σχετικό αίτημά σας θα κριθεί από την Υπηρεσία.
- ▶ Αν ζητήσετε διεθνή προστασία στην Ελλάδα έχετε το δικαίωμα να παραμείνετε νόμιμα στην Ελλάδα μέχρι την τελική απόφαση επί της αίτησής σας. Επίσης, θα έχετε δικαίωμα σε στέγη, πρόσβασης στην εργασία, στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και στην εκπαίδευση. Η δυνατότητα του ελληνικού κράτους να εξασφαλίσει το δικαίωμα στέγασης είναι αρκετά περιορισμένη και αφορά κυρίως σε ευάλωτες ομάδες (ανήλικοι, ανάπηροι κ.λ.π.).
- ▶ Αν αναγνωριστείτε ως δικαιούχοι διεθνούς προστασίας, θα σας χορηγηθεί άδεια διαμονής και θα μπορείτε να παραμείνετε νόμιμα στη χώρα. Έχετε επίσης το δικαίωμα πρόσβασης στην εργασία (άδεια εργασίας), στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και στην εκπαίδευση. Ωστόσο, το ελληνικό κράτος δεν θα σας εξασφαλίσει εργασία, και γι' αυτό θα πρέπει να την αναζητήσετε εσείς.
- ▶ Αν αναγνωριστείτε ως πολιτικοί πρόσφυγες θα έχετε επίσης τη δυνατότητα να λάβετε ταξιδιωτικά έγγραφα και έχετε το δικαίωμα να ταξιδέψετε σε οποιαδήποτε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (όπως και στην Ελβετία, τη Νορβηγία, την Ισλανδία και το Λιχτενστάιν) και να παραμείνετε σε αυτή έως και 3 μήνες. Δεν μπορείτε ωστόσο κατά κανόνα να εγκατασταθείτε μόνιμα σε άλλη χώρα.
- ▶ Για όσους/ες από εσάς φθάσατε στην Ελλάδα μετά την 20^η Μαρτίου 2016, είναι πιθανό, με βάση τα ως τώρα τουλάχιστον ισχύοντα, το αίτημά σας να εξεταστεί με μια ταχύρρυθμη διαδικασία. Είναι σημαντικό να ζητήσετε να έχετε νομική βοήθεια, είναι δικαίωμά σας.

Για όσους και όσες από εσάς έχετε συγγενείς σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, υπάρχει διαδικασία οικογενειακής επανένωσης με βάση τον Κανονισμό Δουβλίνο III. Έτσι, μπορεί κάποιος/α να ζητήσει να εγκατασταθεί σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα όπου είναι εγκατεστημένος/η συγγενής που έχει αναγνωριστεί ή έχει ζητήσει να αναγνωριστεί ως πρόσφυγας στις εξής περιπτώσεις: α) ασυνόδευτοι ανήλικοι με τους γονείς τους, τα αδέρφια τους, τους θείους και τις θείες τους και τους παππούδες/γιαγιάδες, β) σύζυγοι μεταξύ τους και γ) οι γονείς με τα ανήλικα τέκνα τους.

Από το 2015 υπάρχει ένα πρόγραμμα μετεγκατάστασης αιτούντων και αιτουσών άσυλο από την Ελλάδα σε άλλες χώρες της Ε.Ε. (relocation). Η διαδικασία αυτή σας αφορά αν είστε πολίτης της Συρίας, του Ιράκ, της Ερυθραίας, της Κεντροαφρικανικής Δημοκρατίας, του Μπουρούντι. Δεν έχετε το δικαίωμα να επιλέξετε τη χώρα όπου θα εγκατασταθείτε. Εφόσον εγκατασταθείτε τελικά στη χώρα που θα σας υποδεχθεί, η αίτηση ασύλου σας θα εξεταστεί από τη νέα χώρα υποδοχής σας. Για να ενταχθείτε στη διαδικασία της μετεγκατάστασης θα πρέπει να κάνετε αίτηση στην Υπηρεσία Ασύλου. Ωστόσο, ο αριθμός των ανθρώπων που έχει έως σήμερα μετεγκατασταθεί σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες είναι μικρός.

Αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει δυνατότητα να μετακινηθείτε νόμιμα σε άλλη χώρα της Ε.Ε. (εκτός από το πλαίσιο των διαδικασιών που σας περιγράψαμε πιο πάνω) και αυτό είναι πιθανό να μην αλλάξει για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Οι πληροφορίες που αναφέρονται στο ενημερωτικό αυτό φυλλάδιο βασίζονται στην ισχύουσα νομοθεσία. Καταγγέλλουμε την προβληματική πρόσβαση των προσφύγων στο άσυλο και σε αποτελεσματική διεθνή προστασία, καθώς και την απάνθρωπη συμφωνία Ευρωπαϊκής Ένωσης - Τουρκίας της 20ης Μαρτίου 2016, που καταπατά βάνουσα τα ανθρώπινα δικαιώματα των προσφύγων, και αγωνιζόμαστε για την ακύρωσή της. Οι βασικές μας πηγές είναι το ενημερωτικό φυλλάδιο της Επιτροπής για Θέματα Προσφύγων και Μεταναστών των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδας, η ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Ασύλου (<http://asylum.gov.gr>) και η ιστοσελίδα της Καμπάνιας για την Πρόσβαση στο Άσυλο (<http://asylum-campaign.blogspot.gr>). Περισσότερες πληροφορίες από την Υπηρεσία Ασύλου σε πολλές γλώσσες: <http://asylum.gov.gr>. Προσθέτουμε στοιχεία που αφορούν θέματα έμφυλης βίας.

▶ Οι γυναίκες υφίστανται συχνά βία λόγω φύλου (που είναι και ένας από τους λόγους χορήγησης ασύλου) είτε στη χώρα από όπου έφυγαν είτε κατά την πορεία αναζήτησης διεθνούς προστασίας. Στην Ελλάδα υπάρχουν κάποιες δομές παροχής πληροφοριών και αρωγής για θέματα έμφυλης βίας, οι οποίες ισχύουν για όλες τις γυναίκες, επομένως και τις αιτούσες άσυλο. Οι παρακάτω δομές έχουν 24ωρη λειτουργία και επικοινωνία τουλάχιστον σε ελληνικά και αγγλικά:

Γενική Γραμματεία Ισότητας, Γραμμή SOS: 15900

Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Γραμμή SOS για ενήλικες (και μετανάστριες/ες): 197

Εθνική Γραμμή Παιδικής Προστασίας: 1107

Χαμόγελο του Παιδιού Γραμμή SOS για τα παιδιά: 1056

Ελληνικό Δίκτυο Γυναικών Ευρώπης, Γραμμή SOS "Δίπλα σου": 210-9700814